

Svar på interpellation till Fredrik Saweståhl angående arbete med utsatta barn

Eija Rätty (S) har i en interpellation till mig ställt frågor om kommunens arbete med utsatta barn som jag här ger svar på.

Barn ska kunna känna sig trygga i hemmet, i skolan eller på fritiden, det är inte bara viktigt, utan allt annat är fullständigt oacceptabelt. Ändå vet vi att fysisk och psykisk otrygghet förekommer. Det kan handla om våld eller att, som beskrivs i den här interpellationen, barn utsätts för sexuella övergrepp eller sexuell exploatering. När något av detta inträffar är det viktigt att samhället och ansvariga myndigheter finns där. Förutom kommunen, och då framför allt socialtjänst och skola, handlar det bland annat om polis och landsting men också ideella krafter som till exempel BRIS.

När det gäller skola och barnomsorg så har verksamheterna i första hand ett utbildningsuppdrag men man ska också arbeta främjande och förebyggande när det gäller barn och elevers välbefinnande och psykiska hälsa. All personal inom BoU:s verksamheter är enligt socialtjänstlagen skyldiga att till socialtjänsten anmäla om de upptäcker att något barn far illa eller riskerar att fara illa (SoL kap 14 § 1). Socialtjänsten har därefter uppdraget att utreda barnets situation och eventuellt behov av stöd. Elever i skolan har förutom lärare tillgång till olika kompetenser inom Elevhälsan; skolsköterska, läkare, skolpsykolog, skolkurator samt specialpedagog. Elever i grundskolan har hälsosamtal med skolsköterskan tre gånger under grundskoletiden.

Personal i förskolan har tillgång till ett konsultationsteam bestående av specialutbildad personal från såväl förskola och elevhälsa som från socialtjänsten för att kunna få vägledning om man känner oro/osäkerhet i hur man ska tolka ett barns, ofta väldigt subtila signaler på att något inte är som det ska (Teamet för utsatta barn). Med stöd av konsultationsteamet kan den enskilda medarbetaren få råd och stöd i hur samtalet med barnet kan utformas så att barnet känner sig tryggt i samtalet med en annan vuxen än föräldrarna. I samverkan mellan BoU och socialförvaltningens resursenhet finns också ett mobilt team som kan vara en länk mellan skola och vårdnadshavare/barn.

På gymnasiet jobbar man precis som inom övriga verksamheter övergripande med värdegrunden och man har till exempel halvdagar med seminarium om normer eller arbete med fokus på olika områden (8 mars hölls t.ex. ett seminarium om nättrakasserier). Eleverna erbjuds hälsosamtal med skolsköterska och där kommer

frågan ofta upp. Annars är spontansamtal eller möten med lärare och skolpersonal i korridorer viktiga kanaler att fånga upp misstankar om utsatthet.

På barnens och ungdomarnas fritid fyller föreningenslivet en viktig funktion i att uppmärksamma den som far illa. I Tyresö kommun är alla idrottsföreningar anslutna till Riksidrottsförbundet som har policy om nolltolerans mot sexuella trakasserier. I Tyresö finns också något som kallas för ”Utmärkt förening” vilket är en certifiering och bevis för att föreningen har en uttalad policy och handlingsplan avseende föreningsutveckling, värdegrundsarbete och kvalitetsarbete, där frågan om kränkningar är en viktig del. Till exempel genomförs regelbundna föreläsningar där detta ämne tas upp, bland annat har Patrick Sjöberg varit i Tyresö kommun och berättat om sina upplevelser.

Fritidsgårdarna arbetar aktivt och kontinuerligt med värdegrundsfrågor med besökande ungdomar i den öppna fritidsverksamheten. Det innebär att man alltid agerar då man får reda på att sexuella trakasserier förekommer. Anmälan görs alltid om det är av sådan karaktär, och det finns exempel på där man har stängt av ungdom som varit misstänkt för våldtäkt under utredningen, detta för att andra ungdomar skulle känna sig trygga.

Vid misstanke om att barn har utsatts för våld eller övergrepp ska socialnämnden omgående inleda utredning och ta ställning till om barnet är i behov av akut skydd. Har det skett i hemmet och det finns syskon eller andra barn boendes i samma familj ska även ställningstagande om syskonens/de andra barnens behov av insatser tas. Detta gäller även barn som har upplevt våld mot närstående. Socialnämndens ansvar att erbjuda stöd omfattar alla personer i en brottsutsatt familj, även den misstänkte förövaren om denne finns inom familjen. Barn och ungdomar som upplevt våld i nära relation erbjuds individuell krisbearbetning. Detta stöd kräver inte biståndsbedömt beslut.

Vid misstanke om brott mot barn ska samråd omedelbart inledas med polis, åklagare och läkare. Samråd kan genomföras för konsultation kring avidentifierade ärenden eller för samordning av insatser i ärenden där polisanmälan har gjorts eller kommer att göras i anslutning till samrådsmötet. Möjlighet till samverkan under samma tak, s.k. Barnahus, finns för samordning av arbetet när barn misstänks ha varit utsatta för våld eller sexuella övergrepp.

Till sist. Alla barn får stöd då utsatthet kommer kommunen till kännedom. Men ansvaret för behandling av trauman inte ligger hos kommunen utan hos landstinget. Utmaningen ligger dock i det stora mörkertal som finns.

Att synliggöra och upptäcka barn som far illa är något som alla medarbetare i Tyresö kommun tar på stort allvar och de som arbetar med barn och unga är skyldiga att anmäla. Men det går inte bara att reducera detta enbart till en myndighetsuppgift. Som medmänniskor bär vi alla ett ansvar att uppmärksamma dessa barn så att de och deras familj får erforderlig hjälp.

Det är något vi tillsammans måste bli bättre på att påminna oss själva om. Alla barn har rätt till en trygg och säker uppväxt.

Fredrik Saweståhl (M)
Kommunstyrelsens ordförande